

Núm. de Rotlle: TSJP 000007/2021
Núm. de Causa: Executòria 2080187/2019

AUTE 18-2021

PARTS:

**Apel·lants : Sr. R.J.G.R.
C.A.C.O.,S.A.**
Advocada: Sra. Meritxell VERDÚ MARQUILLÓ

Apel·lats: Sra. P.R.P.V.P.
Advocat: Sr. Antoni Riestra González de Ubieta

MINISTERI FISCAL

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President: Sr. Yves PICOD
Magistrades: Sra. Marie CONTE
Sra. Fátima RAMÍREZ SOUTO

Andorra la Vella, a dinou de març de dos mil vint-i-ú.

En el recurs d'apel·lació interposat contra l'aute de data 3 de novembre de 2020 dictat pel Batlle instructor en la causa de referència, seguida pel delictes major d'homicidi per imprudència greu. Els components del Tribunal Superior de Justícia expressats al marge s'han constituït per a la vista i decisió, és ponent el **Sr. Yves PICOD**.

ANTECEDENTS DE FET

I.- RESULTANT: que per Ordenança Penal de data 11 de juliol de 2019, es condemnà **R.J.G.R.**, com a autor responsable del delictes major d'homicidi per imprudència greu, a la pena de sis mesos de presó condicional, amb un termini de suspensió de la condemna de dos anys, i a la privació del permís de conduir per un període de dotze mesos, així com al pagament de les despeses processals causades, no pronunciant-se al respecte de la responsabilitat civil "ex-delicto", qüestió que havia de ser resolta en període d'execució de sentència, de conformitat amb les disposicions de l'article 238 del Codi de procediment penal.

II.- RESULTANT: que per escrit presentat el 26 de novembre de 2018, la representació lletrada de P.R.P.V.P., esposa de P.J.V.P., en nom propi i en representació dels seus fills menors, E. i N.V.P., va formular querrela criminal; que per Aute recaigut el 30 de gener de 2019, es va admetre a tràmit la querrela, tenint-la per compareguda i per part en el procediment.

III.-RESULTANT: que par aute de data 3 de novembre de 2020 el Batlle va decidir:

Primer.- Fixar la indemnització a satisfer pel condemnat, R.J.G.R., solidàriament amb la seva companyia d'assegurances "C.O., SA", a favor de:

a) P.R.P.V.P., en nom propi i en nom i representació dels dos fills menors d'edat, E.V.P. i N.V.P. en la quantitat total de QUATRE-CENTS TRENTA-QUATRE MIL SIS-CENTS TRENTA-UN EUROS AMB TRENTA-SIS CÈNTIMS (434.631,36), pels conceptes expressats en els anteriors considerants.

b) "CAIXA ANDORRANA DE SEGURETAT SOCIAL" en la quantitat total de CENT VINT-I-SET MIL DOS-CENTS SETANTA-TRES EUROS AMB UN CÈNTIM (127.273,01), pels conceptes expressats en els anteriors considerants.

Segon.- No donar lloc a la petició de la representació lletrada de l'encausat de declarar la concurrència de culpes".

IV.- RESULTANT: que contra l'esmentat aute interposa recurs d'apel·lació la representació lletrada del Sr. R.J.G.R. i la C.C.O, S.A., sol·licitant que es revoqui l'aute objecte de recurs.

Al·lega que:

- Que la quota acordada de 130.000 euros pel perjudici moral és excessiva i desproporcionada, que la quantitat que ha de ser atorgada és 86.000 euros.
- Respecte al *pretium doloris*, exposa que a manca de prova del grau de patiment del difunt Sr. V. no s'escau atorgar cap indemnització.
- Pel que fa al *lucre cessant*, entén que s'ha de deduir un 20% en aquest cas d'una parella amb fills, i no el 15% com ha fet el Batlle.
- Per últim, exposa que la concurrència de culpes no ha estat apreciada per l'aute impugnat, considerant que s'ha d'apreciar aquesta, en un percentatge de 40% al difunt Sr. V. i un 60% al seu defensat, per quant la velocitat a la que viatjava el Sr. V. va contribuir de manera clara al resultat lesiu.

V.- RESULTANT: que el Ministeri Fiscal deixa a criteri de la Sala penal del Tribunal Superior de justícia la resolució de la qüestió.

VI.- RESULTANT: que la representació lletrada de P.R.P.V.P. contesta al recurs interposat, ratificant-se en tots els arguments exposats a la seva querella de 26-11-2018, i tot sol·licitant que es desestimi el mateix.

Entén aquesta representació lletrada que la quantitat atorgada en concepte de perjudici moral, és raonable tenint en compte el resultat particularment dramàtic del cas d'autes.

Respecte al *pretium doloris*, s'oposa a les peticions de l'adversa i considera que resulta evident que vistes les lesions patides pel Sr. V. arran de l'accident, porta a presumir el dolor patit i la seva agonia.

En quant al *lucre cessant*, entén que la reducció proposada per l'adversa no s'atén a la realitat dels autes.

Pel que fa a la concurrència de culpes, nega el fet que existeixi aquesta, i que el fet causal de l'accident fou la sobtada invasió del carril contrari per part del Sr. G.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: que com ho observa pertinaçment el Batlle, la concurrència de culpes es presenta en aquells casos en els quals la conducta de la víctima ha concorregut com una concausa en la producció del resultat lesiu, coadjuvant amb eficàcia a la producció de l'esdeveniment.

Que de l'accident ocorregut el 19 de juny del 2018, per una part, no se'n desprèn que la víctima, P.J.V.P., contribuís a la seva mort accidental. En efecte, l'excessiva velocitat amb la que circulava no fou la causa directa de l'accident, el qual es va produir per culpa de la sobtada invasió del seu carril de circulació per part de la motocicleta conduïda per R.J.G.R., que el va col·lidir violament.

Que per altra part, no queda acreditat en autes que les lesions que patí es produïssin a conseqüència de la velocitat en què circulava la víctima, ja que per la violència de l'impacte que va sofrir, les lesions havien de ser de molta gravetat.

No procedeix doncs donar lloc a la petició de la representació lletrada del recurrent.

II.- CONSIDERANT: que en quant al *perjudici moral*, es tracta d'indemnitzar l'immens dolor provocat per la pèrdua d'un ésser estimat, i el fet de poder conviure amb el seu espòs per una jove esposa i el seu pare, tractant-se de joves menors. En el cas d'autes, són els membres del nucli familiar que van quedar en una situació particularment vulnerable i bastant imprevisible.

Són uns elements determinants als què s'afegeix les circumstàncies particularment dramàtiques de la seva mort.

Per tant, es va fixar excepcionalment una indemnització de cinquanta mil (50.000) euros per la vídua, P.R.P.V.P. i una indemnització de quaranta mil (40.000) euros per a cadascun dels fills

menors, l'E. i la N., la qual és molt elevada en consideració a la jurisprudència habitual, però sense ser desproporcionada en presència de les presents dramàtiques circumstàncies.

En conseqüència, ha de ser íntegrament confirmada cada quantitat fixada per aquest concepte.

III.-CONSIDERANT: que el dret a la indemnització del perjudici resultant del dolor físic sofert per la víctima abans de la seva mort, *pretium doloris pre-mortem*, forma part íntegra del patrimoni del difunt i es transmet íntegrament als seus hereus. No importa qui reclama la indemnització, que sigui una víctima mediata, en qualitat d'hereu o la víctima directa del perjudici; que, en el primer cas, l'hereu està en la mateixa situació que la víctima directa.

Per altra part, per què s'indemnitzi aquest perjudici, ha d'existir un temps suficientment llarg entre les lesions i la mort, durant el qual la víctima pateix i té consciència del patiment.

És cert que el Servei de Medicina Legal i Forense no ha pogut determinar el grau de patiment del difunt, però és cert que de les lesions patides arran de l'accident, descrites en els informes mèdics, se'n desprèn la gravetat, ho que fa presumir el dolor patit molt fort durant la seva agonia.

Malgrat això, la indemnització per part del Batlle de vint-mil (20.000) euros sembla desproporcionada al període de l'agonia, tractant-se de 4 hores d'intens sofriment físic i moral. Un indemnització de sis mil (6.000) euros quedaria més adaptada a les circumstàncies.

IV.-CONSIDERANT: que el *lucrum cessant* manifesta aquells guanys deixats d'obtenir com a conseqüència d'un fet culpós; que, en el fons, es tracta d'una presumpció sobre quina hauria estat, previsiblement i de forma versemblant, la situació en cas que no s'haguessin produït els fets causants del dany o de la situació esdevinguda.

Que per calcular el *lucre cessant*, no hi poden tenir en compte les especulacions o els supòsits insegurs sinó els guanys no percebuts, presents i futurs. Es poden reclamar les pèrdues patrimonials pels hereus, reputades com a raonament probables i previsibles.

Que segons la decisió del Batlle precisa en quant a l'avaluació del *lucrum cessant* : “ en el cas d'utes, als salaris de l'espòs difunt i de l'esposa vídua, se'ls ha de deduir la part de les despeses personals del difunt espòs i, tenint en compte, l'existència de dos fills menors, és ponderat establir dit percentatge en un quinze per cent, en base al sistema francès emprat pels tribunals andorrans, d'indemnització dels perjudicis en el cas de lesions i mort; que el salari mensual del difunt era de 1.745,33 euros; que el salari mensual de l'esposa era de 1.168 euros; que el muntant total dels ingressos salarials mensuals dels consorts era de 2.723,96 euros; que tenint en compte la deducció del quinze per cent corresponent a les despeses personals del difunt, en resulta la quantitat de 2.315,37 euros; que el salari net del cònjuge supervivent és de 1.092,08 euros; que a la quantitat de 2.315,37 euros se li ha de restar la quantitat de 1.092,08 euros, i en resulta la quantitat de 1.223,29 euros que és la pèrdua mensual del supervivent i dels fills; que la pèrdua mensual de revinguts suposa per l'esposa la quantitat de 733,97 euros, que és el seixanta per cent de 1.223,29 euros; que la pèrdua mensual de revinguts suposa per els fills la quantitat de 244,66 euros, que és el vint per cent de 1.223,29 euros; que al llarg de l'any per l'esposa suposa la pèrdua de la quantitat de 8.807,64 euros, que es el resultat de multiplicar la quantitat de 733,97 euros per dotze mesos; que per a cadascun dels fills suposa la pèrdua de la quantitat de 2.935,92 euros, que es el resultat de multiplicar la quantitat de 244,66 euros per dotze mesos; que, seguidament, s'ha de calcular la pèrdua d'ingressos de cadascun d'ells; que per realitzar el còmput de l'esposa, cal recordar que al difunt espòs li quedaven trenta-tres anys de vida laboral; que la quantitat de 8.807,64 euros l'hem de multiplicar per trenta-tres anys, qual cosa en resulta la quantitat de 290.652,12 euros; que d'aquest import se li ha de restar la quantitat de 47.123,64 euros, corresponent a la pensió de viduïtat rebuda durant cinquanta-quatre mesos, a raó de 872,66 euros mensuals, el que fa un total de 243.528,48 euros; que per realitzar el còmput del fill, E., nascut el xxx d'octubre del xxx, cal recordar que a la data de l'accident tenia xxx anys i vuit mesos i que li quedaven setanta-sis mesos fins a complir la majoria d'edat,

durant els quals cobrarà la pensió d'orfenesa establerta en 305,24 euros mensuals; que atès que la pèrdua mensual de revinguts del fill és de 244,66 euros, s'haurà de multiplicar pels mesos que li faltin per a complir divuit anys, és a dir, setanta-sis mesos, el que fa un total de 18.594,16 euros; que en mèrits de l'exposat a l'E. no li correspondrà cap indemnització per aquest concepte en percebre mensualment la pensió d'orfenesa; que, malgrat el que s'ha exposat, entenent que previsiblement l'E. pugui cursar estudis universitaris, s'entén que la seva autonomia personal s'esdevindrà a l'edat de vint-i-cinc anys, per la qual cosa, s'escau raonable i coherent preveure la indemnització d'aquests anys d'estudis a raó de 244,66 euros mensuals multiplicats per vuitanta-quatre mesos, resultant-ne la quantitat total de 20.551,44 euros; que per realitzar el còmput de la filla, N., nascuda el xxx de febrer del xxx, cal recordar que a la data de l'accident tenia xxx anys i quatre mesos i que li quedaven cent quatre mesos fins a complir la majoria d'edat, durant els quals cobrarà la pensió d'orfenesa establerta en 305,24 euros mensuals; que atès que la pèrdua mensual de revinguts de la filla és de 244,66 euros, l'haurem de multiplicar pels mesos que li faltin per a complir divuit anys, és a dir, cent quatre mesos, el que fa un total de 25.444,64 euros; que en mèrits de l'exposat a la N. no li correspondrà cap indemnització per aquest concepte en percebre mensualment la pensió d'orfenesa; que, malgrat el que s'ha exposat, entenent que previsiblement la N. pugui cursar estudis universitaris, s'entén que la seva autonomia personal s'esdevindrà a l'edat de vint-i-cinc anys, per la qual cosa, s'escau raonable i coherent preveure la indemnització d'aquests anys d'estudis a raó de 244,66 euros mensuals multiplicats per vuitanta-quatre mesos, resultant-ne la quantitat total de 20.551,44 euros; que el total de la indemnització resultarà de sumar la indemnització a l'esposa vídua i la indemnització als fills orfes, és a dir, 243.528,48 euros més 20.551,44 euros més 20.551,44 euros; que a resultes del que s'ha exposat, s'entén com a raonable estimar una indemnització per aquest concepte de 284.631,36 euros".

Se'n desprèn que en el cas d'autoes, als salaris de l'espòs difunt i de l'esposa vídua, el Batlle li va deduir lògicament i de manera equitable la part de les presumptes despeses personals del difunt espòs.

Tenint en compte, l'existència de dos fills menors, és va ponderar el perjudici a través d'un percentatge en un quinze per cent, en base al sistema francès emprat pels tribunals andorrans. És veritat que aquest percentatge pot variar entre 15 i 30%. Però es tracta en el cas d'autes d'un parella amb dos nens menors: l'equilibri destruït no és el mateix que en la situació d'una parella sense fills.

Mutatis mutandis, va aplicar lògicament el Batlle el mateix percentatge de 15% en el *lucrum cessant* als dos menors per les mateixes raons. Estima per altra part, de manera fonamentada en quant al període del *lucrum cessant*, que previsiblement aquests dos menors puguin cursar estudis universitaris, ho que significa que l'autonomia personal s'esdevindrà a l'edat de vint-i-cinc anys, ho que sembla previsible, raonable i coherent en l'època actual on la gent jove estudia més temps i quan no estudia té de manera freqüent dificultats econòmiques per trobar ocupació laboral.

Per aquests motius, cal aprovar el mètode de càlcul del Batlle, molt pertinent, concretament motivat i detallat.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

DECISIÓ

La Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, en nom del poble andorrà, decideix:

- 1-** ESTIMAR PARCIALMENT el recurs d'apel·lació interposat per la representació lletrada del Sr. R.J.G.R. i de la C.C.O., S.A. contra l'aute dictat en data 3 de novembre de 2020.
- 2-** REDUIR el *pretium doloris pre-mortem* a 6.000 euros en lloc dels 20.000 euros acordats a l'aute objecte recurs.

- 3- CONFIRMAR totes les altres disposicions que no han estat modificades per aquesta resolució.
- 4- No fer especial pronunciament en matèria de costes.

Aquest Aute és ferm i executiu.

Així, per aquesta nostra resolució, definitivament jutjant, ho manem i signem.